

Bedömningsmatris för A-finskan 2024

Ändringar finns i den första kolumnen och är överstruken med rosa eller blått.

Mål för undervisningen	Inne håll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
Kulturell mångfald och språkmedvetenhet							

<p>M1 utveckla elevens förmåga att ge akt på och reflektera över företeelser som anknyter till nationalspråkets ställning i Finland samt stärka elevens förmåga och vilja att komma till rätta i finskspråkiga och flerspråkiga miljöer.</p> <p>Delmål åk 7 och 8 : Eleven vill verka i finska och flerspråkiga miljöer.</p> <p>Delmål åk 9 : Eleven får förståelse för nationalspråkets ställning. Eleven vill och kan ta del av finska och flerspråkiga miljöer.</p>	11	<p>Eleven känner till det finska språkets ställning i Finland.</p> <p>Eleven lägger märke till kulturella skillnader mellan nationalspråken.</p> <p>Eleven utvecklar sin förmåga och vilja att komma till rätta i finskspråkiga och flerspråkiga miljöer.</p>	Förståelse för frågor som gäller språkets ställning och språkens och kulturens betydelse.	<p>Eleven känner till att man talar finska och svenska i Finland.</p> <p>Eleven är medveten om att det finns olika språkmiljöer i Finland och kan reagera i finskspråkiga och flerspråkiga miljöer.</p>	<p>Eleven kan förklara varför man talar finska och svenska i Finland.</p> <p>Eleven är medveten om nationalspråkets betydelse för individen.</p> <p>Eleven kan komma till rätta i finskspråkiga och flerspråkiga miljöer.</p>	<p>Eleven kan berätta om rättigheter och skyldigheter i anknytning till</p> <p>Finlands nationalspråk.</p> <p>Eleven kan ta i beaktande språkets betydelse för individen.</p> <p>Eleven kan agera i finskspråkiga och flerspråkiga miljöer.</p>	<p>Eleven kan klargöra för rättigheter och skyldigheter i anknytning till Finlands nationalspråk.</p> <p>Eleven kan reflektera över språkets betydelse för individen.</p> <p>Eleven kan agera flexibelt i finskspråkiga och flerspråkiga miljöer enligt situation.</p>
---	----	---	---	---	---	---	--

<p>M2 uppmuntra eleven att upptäcka möjligheter att vidga sin syn på omvärlden genom att använda sig av sina kunskaper i finska i olika sammanhang och miljöer.</p> <p>Delmål åk 7 och 8: Eleven bekantar sig med olika sätt att använda sin finska i sin vardag.</p> <p>Delmål åk 9: Eleven utvecklar sina färdigheter att utnyttja sina</p>	11	Eleven lär sig att hitta olika sammanhang och miljöer där hen kan utveckla sina kunskaper i finska.	Förmåga att med hjälp av finska språket utveckla sina världsmedborgerliga färdigheter	Eleven kan ge exempel på några sammanhang och miljöer där finska kan användas.	Eleven kan berätta om sammanhang och miljöer där finska kan användas för att främja det egna lärandet.	Eleven kan jämföra sammanhang och miljöer där finska kan användas för att främja det egna lärandet.	Eleven kan reflektera över hur hen kan utnyttja finskspråkiga sammanhang och miljöer för att främja det egna lärandet.
<p>finskakunskaper i olika finskspråkiga sammanhang.</p>							

<p>M3 handleda eleven att lägga märke till regelbundenheter i finska språket och att använda sig av språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande.</p> <p><i>Delmål åk 7 : Eleven blir medveten om skillnader i talad och skriven finska och repeterar sina baskunskaper inom grammatiken.</i></p> <p><i>Delmål åk 8: Eleven fördjupar sina färdigheter inom grammatiken.</i></p> <p><i>Delmål åk 9: Eleven kan använda sina baskunskaper i grammatiken samt språkvetenskapliga begrepp som stöd för att lära sig mera.</i></p>	11	<p>Eleven lär sig att ge akt på regelbundenheter i finska språket och göra jämförelser mellan finska och andra språk.</p> <p>Eleven lär sig att använda språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande.</p>	Språklig förmåga	Eleven kan göra iakttagelser om några regelbundenheter i det finska språket.	<p>Eleven kan dra några slutsatser om regelbundenheter i det finska språket i jämförelse med andra språk.</p> <p>Eleven kan ge exempel på några språkvetenskapliga begrepp i finska och använda dem för att utveckla sina språkkunskaper.</p>	<p>Eleven kan dra slutsatser om finska i jämförelse med andra språk.</p> <p>Eleven kan berätta om centrala språkvetenskapliga begrepp i finska och använda dem för att utveckla sina språkkunskaper.</p>	<p>Eleven kan utgående från sina iakttagelser dra slutsatser om regelbundenheter i det finska språket, tillämpa dem samt jämföra olika sätt att uttrycka samma saker i olika språk.</p> <p>Eleven känner till och kan använda centrala språkvetenskapliga begrepp i finska för att utveckla sina språkkunskaper.</p>
<p>Färdigheter för språkstudier</p>							

<p>M4 uppmuntra eleven att ställa upp mål, att utnyttja olika sätt för att lära sig finska och att reflektera över sitt lärande självständigt och i samarbete med andra samt handleda eleven att delta på ett uppbyggande sätt i kommunikation där det viktigaste är att man når fram med sitt budskap.</p> <p>Delmål åk 7 : Eleven lär sig att ställa upp mål, planera och att använda studiestrategier. Eleven deltar i kommunikationssituationer.</p> <p>Delmål åk 8 och 9: Eleven utvecklar sina sätt att lära sig och utvärderar sitt lärande. Eleven deltar i kommunikation som främjar dessa.</p>	12	<p>Eleven lär sig att ställa upp mål för sina språkstudier och att reflektera över sitt lärande självständigt och i samarbete med andra.</p> <p>Eleven lär sig att använda olika sätt för att lära sig språk och att hitta de mest effektiva för hens eget lärande.</p> <p>Eleven lär sig olika sätt att delta uppbyggande i kommunikation.</p>	<p>Förmåga att ställa upp mål, utnyttja studiestrategier och reflektera över sitt lärande samt förmåga att bilda sig en uppfattning om olika sätt att delta i kommunikation.</p>	<p>Eleven kan använda några för hen själv passande sätt att lära sig språk.</p> <p>Eleven kan ge några exempel på olika sätt att delta uppbyggande i kommunikation.</p>	<p>Eleven kan använda de vanligaste och för hen själv passande sätten att lära sig språk.</p> <p>Eleven kan beskriva olika sätt att delta uppbyggande i kommunikation.</p>	<p>Eleven kan utnyttja de mest centrala och för hen själv passande sätten att lära sig finska.</p> <p>Eleven kan jämföra olika sätt att delta uppbyggande i kommunikation.</p>	<p>Eleven kan mångsidigt utnyttja varierande och för hen själv passande sätt att lära sig finska.</p> <p>Eleven kan jämföra och reflektera över olika sätt att delta uppbyggande i kommunikation.</p>
---	----	---	--	---	--	--	---

<p>M5 stödja elevens förmåga att kreativt tillämpa sina språkfärdigheter och utveckla sina färdigheter för kontinuerligt språklärande.</p> <p><i>Delmål åk 7 och 8: Eleven deltar inom gruppen i spel och aktiviteter som utvecklar ordförråd och språkförståelse.</i></p> <p><i>Delmål åk 9: Eleven deltar i olika aktiviteter, presentationer och kommunikationssituationer så att hens tilltro till sig själv som språkinlärare växer.</i></p>	12	<p>Eleven lär sig att tillämpa sina språkkunskaper i olika situationer samt utveckla sina färdigheter självständigt även efter avslutad skolgång.</p> <p>Eleven lär sig att utnyttja de språkliga intryck som hen får i sin omgivning.</p> <p>Eleven utvecklar tilltro till sig själv som språkinlärare.</p>	Förmåga att utveckla sina färdigheter för kontinuerligt språklärande	Eleven kan ge några exempel på hur hen kan utveckla sina färdigheter i finska.	Eleven kan beskriva hur hen kan utveckla de egna färdigheterna i finska även efter avslutad skolgång.	Eleven kan jämföra olika möjligheter att tillämpa och utveckla sina färdigheter i finska även efter avslutad skolgång.	Eleven kan reflektera över och jämföra olika möjligheter att tillämpa och utveckla sina färdigheter i finska även efter avslutad skolgång.
Växande språkkunskap, förmåga att kommunicera				<p>Kunskapsnivå</p> <p>A1.3</p>	<p>Kunskapsnivå</p> <p>A2.2</p>	<p>Kunskapsnivå</p> <p>B1.1</p>	<p>Kunskapsnivå</p> <p>B1.1/B1.2</p>

<p>M6 uppmuntra eleven att öva sig i att delta i olika slag av vardagliga kommunikationssituationer.</p> <p><i>Delmål åk 7 : Eleven tränar kommunikation i olika vardagssituationer.</i></p> <p><i>Delmål åk 8: Eleven tränar även mera krävande kommunikationssituationer.</i></p> <p><i>Delmål åk 9 : Eleven kommunicerar relativt obehindrat i olika vardagssituationer, men även i vissa mer krävande kommunikationssituationer där hen uttrycker sina åsikter.</i></p>	13	Eleven lär sig att aktivt delta i olika bekanta kommunikationssituationer.	Kommunikationsförmåga i olika situationer	Eleven reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner.	<p>Eleven reder sig relativt bra i olika vardagliga kommunikationssituationer.</p> <p>Eleven kan i allt högre grad ta initiativ i en kommunikationssituation.</p>	Eleven kan relativt obehindrat kommunicera, delta i diskussioner och uttrycka sina åsikter i vardagliga kommunikationssituationer.	Eleven kan kommunicera, delta i diskussioner och uttrycka sina åsikter också i vissa mer krävande situationer som till exempel då man diskuterar om en aktuell händelse.
---	----	--	---	--	---	--	--

<p>M7 handleda eleven att ta initiativ i kommunikationssituationer och att fördjupa sin förmåga att på finska använda olika kommunikationsformer, stående uttryck, omskrivningar, utfyllnader och andra kompensationsstrategier.</p> <p>lokal precisering: Bedöms inte i åk 7.</p> <p>Delmål åk 8: Eleven tränar på att ta initiativ i kommunikationssituationer. Eleven tränar på att reda sig i kommunikation så att motparten förstår budskapet.</p> <p>Delmål åk 9: Eleven tränar på att ta initiativ i kommunikationssituationer och reder sig så att samtalspartnern förstår budskapet. Eleven tränar på att rätta till missförstånd och diskutera betydelsen av mer komplicerade uttryck.</p>	13	<p>Eleven lär sig att ta initiativ i kommunikationssituationer och att använda olika kompensationsstrategier.</p>	<p>Användning av kommunikationsstrategier.</p>	<p>Eleven deltar i kommunikation men behöver fortfarande ofta hjälpmedel.</p> <p>Eleven kan reagera med korta verbala uttryck, små gester (till exempel genom att nicka), ljud eller liknande minimal respons.</p> <p>Eleven måste ofta be samtalspartnern att förtydliga eller upprepa.</p>	<p>Eleven deltar i allt högre grad i kommunikation.</p> <p>Eleven använder vid behov standarduttryck för att be om precisering av nyckelord.</p> <p>Eleven måste då och då be samtalspartnern upprepa eller förtydliga.</p> <p>Eleven använder till exempel ett närliggande eller allmännare begrepp när hen inte vet det exakta begreppet (hund/djur eller hus/stuga).</p>	<p>Eleven kan i någon mån ta initiativ i olika skeden av en kommunikationssituation och försäkra sig om att samtalspartnern har förstått budskapet.</p> <p>Eleven kan omskriva eller byta ut obekanta ord eller omformulera sitt budskap.</p> <p>Eleven kan diskutera betydelsen av obekanta uttryck.</p>	<p>Eleven kan ta initiativ i en kommunikationssituation där ett bekant ämne behandlas och kan försäkra sig om att samtalspartnern har förstått budskapet. Kan rätta till missförstånd eller byta ut obekanta ord eller omformulera sitt budskap.</p> <p>Eleven kan diskutera betydelsen av obekanta och mer komplicerade uttryck.</p>
--	----	---	--	--	---	---	---

<p>M8 hjälpa eleven att i kommunikationssituationer gällande åsikter och ställningstaganden fästa uppmärksamhet vid kulturellt lämpligt språkbruk.</p> <p>lokal precisering: Bedöms inte i åk 7.</p> <p>Delmål åk 8: Eleven bekantar sig med varierande kommunikationssätt där man fäster uppmärksamhet vid kulturellt lämpligt språkbruk, artighet och ett, hänsynsfullt sätt att kommunicera.</p> <p>Delmål åk 9: Eleven utvecklar vidare sina färdigheter i mångsidig, kulturellt lämplig och artig kommunikation. Speciell vikt läggs vid olika situationer anknutna till arbetslivet, tex arbetsansökningar, intervjuer, presentationer av olika slag.</p>	13	<p>Eleven lär sig att känna igen kulturella drag i kommunikation.</p> <p>Eleven lär sig att anpassa sin kommunikation enligt situation.</p>	Kulturellt lämpligt språkbruk	Eleven kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i många rutinmässiga sociala sammanhang.	<p>Eleven kan använda språket på ett enkelt sätt för centrala ändamål, till exempel för att utbyta information eller uttrycka sin åsikt eller ståndpunkt på ett lämpligt sätt.</p> <p>Eleven kan diskutera artigt med hjälp av vanliga uttryck och grundläggande kommunikationsrutiner.</p>	<p>Eleven visar att hen behärskar de viktigaste artighetskutymerna.</p> <p>Eleven kan i sin kommunikation ta hänsyn till några viktiga kulturellt betingade aspekter.</p>	<p>Eleven visar att hen behärskar de viktigaste artighetskutymerna och kan ta hänsyn till formell språk användning.</p> <p>Eleven kan i sin kommunikation ta hänsyn till viktiga kulturellt betingade aspekter.</p>
Växande språkkunskap, förmåga att tolka texter				Kunskapsnivå A1.3	Kunskapsnivå A2.2	Kunskapsnivå B1.1	Kunskapsnivå B1.1/B1.2

<p>M9 erbjuda eleven möjligheter att tolka olika slags texter för informationssökning, även tydliga faktatexter och att uppmuntra hen att i tolkandet använda sig av slutledningsförmåga och förståelse av texternas centrala innehåll.</p> <p><i>Delmål åk 7: Eleven tränar på textförståelse och informationssökning.</i></p> <p><i>Delmål åk 8 och 9: Eleven utvecklar textförståelse och informationssökning.</i></p>	13	<p>Eleven lär sig att förstå budskapet i muntliga och skriftliga texter genom att använda sin slutledningsförmåga.</p> <p>Eleven lär sig att hitta det centrala innehållet i texter för sin informationssökning.</p>	Förmåga att tolka texter.	<p>Eleven förstår med hjälp av kontexten skriven text och långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck.</p> <p>Eleven kan plocka ut enkel information enligt behov ur en kort text.</p>	<p>Eleven kan i mycket stora drag följa med ett tydligt anförande, känner ofta igen ämnet i en pågående diskussion och förstår det väsentliga i en allmänspråklig text eller långsamt tal som innehåller bekanta ord.</p> <p>Eleven kan härleda betydelsen av obekanta ord utgående från kontexten.</p>	<p>Eleven förstår det väsentliga och vissa detaljer i tydligt och relativt långsamt allmänspråkligt tal eller i lättfattlig skriven text.</p> <p>Eleven förstår tal eller skriven text som bygger på gemensam erfarenhet eller allmän kunskap.</p> <p>Eleven urskiljer även oförberedd det centrala innehållet, nyckelord och viktiga detaljer.</p>	<p>Eleven förstår det väsentliga och flera detaljer i mer krävande allmänspråkligt tal i normalt tempo eller i allmänspråklig skriven text.</p> <p>Eleven förstår tal eller skriven text som bygger på gemensam erfarenhet eller allmän kunskap.</p> <p>Eleven urskiljer även oförberedd det centrala innehållet, nyckelord eller viktiga detaljer.</p>
Växande språkkunskap, förmåga att producera texter				Kunskapsnivå A1.2	Kunskapsnivå A2.1	Kunskapsnivå A2.2	Kunskapsnivå A2.2/B1.1

<p>M10 erbjuda eleven möjligheter att producera tal och skrift som berör en tilltagande mängd temaområden och med beaktande av centrala strukturer och grundregler för uttal.</p> <p>Delmål åk 7: Eleven tränar på att uttrycka sig muntligt och skriftligt om vardagliga och för eleven bekanta ämnen. Eleven tränar på uttal.</p> <p>Delmål åk 8 : Eleven utvecklar sin förmåga att producera texter och uttrycka sina tankar. Eleven tränar på att använda varierade uttryck och idiom. Eleven tränar sitt uttal.</p> <p>Delmål åk 9: Eleven kan producera texter där hen uttrycker sina tankar, jämför och beskriver även tema som kan vara något mera krävande. Eleven använder ett mera omfattande ordförråd, olika strukturer, samt en del allmänna uttryck och idiom. Eleven tränar sitt uttal.</p>	13	<p>Eleven lär sig att uttrycka sig muntligt och skriftligt genom att använda lämpligt ordförråd och centrala strukturer.</p> <p>Eleven lär sig att uttala förståeligt.</p>	Förmåga att producera texter.	<p>Eleven kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om några bekanta och för hen viktiga saker samt skriva några korta meningar om inövade ämnen.</p> <p>Eleven uttalar de flesta inövade uttrycken begripligt.</p> <p>Eleven behärskar ett mycket begränsat ordförråd, några situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.</p>	<p>Eleven kan med enkla meningar och ett konkret ordförråd berätta om vardagliga och konkreta saker som är viktiga för hen.</p> <p>Eleven behärskar ett lätt förutsägbart ordförråd och många centrala strukturer.</p> <p>Eleven kan tillämpa några grundläggande uttalsregler också i andra än inövade uttryck.</p>	<p>Eleven kan räkna upp och beskriva (för åldern typiska) saker som anknyter till vardagen med hjälp av vanliga ord, några idiomatiska uttryck samt grundläggande och ibland också lite svårare strukturer.</p> <p>Eleven kan tillämpa några grundläggande uttalsregler också i andra än inövade uttryck.</p>	<p>Eleven kan redogöra för det väsentliga angående vardagliga ämnen, verkliga eller fiktiva, som intresserar hen.</p> <p>Eleven använder sig av ett relativt omfattande ordförråd och också krävande strukturer samt idiomatiska uttryck.</p> <p>Eleven kan tillämpa grundläggande uttalsregler också på andra än inövade uttryck.</p>
---	----	--	-------------------------------	--	--	---	--

